

»Smem
li ja to?«

Upute za ljude koji se zadržavaju
u javnim prostorima

Mobilni socijalni rad na javnom prostoru predstavlja jedno područje sveopšte korisnog preduzeća **Suchthilfe Wien gemeinnützige GmbH**. Obuhvata timove organizacija **sam** (socijalni, sigurni, aktivni, mobilni) i **help U**.

Taj odsek stoji za

- Pomoć svim korisnicima na javnom prostoru
- Podrška za poboljšanje subjektivnog osećaja sigurnosti
- Socijalno orentirana delatnost

Osnovne odredbe

Svi ljudi, nezavisno od svog socijalnog statusa, vanjštine, religije, nacionalne pripadnosti, pola, starosti i zdravstvenog stanja imaju isto pravo da koriste javni prostor. Za korišćenje javnog prostora postoje zakonske odredbe kojih se SVI moraju pridržavati.

Ovo uputstvo treba da pomogne ljudima kako bi se olakšao suživot u javnosti bez sukoba.

1. Drančenje i prosjačenje	4
2. Sedeti na putu, preprečiti nekome put	5
3. Stvaranje manjih ili većih grupa u javnosti	6
4. Nasilje (napadi unutar grupe i na prolaznike)	7
5. Psovati druge ljude	8
6. Agresivne pretnje upućene drugoj osobi	10
7. Kazne za narušavanje javnog ćudoređa	11
8. Konzumacija alkohola i cigareta u javnim prostorima	12
9. Droge	14
10. Vanjština, odeća, higijena	15
11. Ljudi i njihovi psi u javnosti	16
12. Prljanje javnih prostora	18
13. Oštećenje predmeta	19
14. Spavanje u javnom prostoru	20
15. Reguliranje buke	22
16. Sprovođenje anketa, podela informativnog materijala	23
17. Moguća posledica – udaljavanje sa mesta	24
Objašnjenja / Impresum	26

Prosjačenje je dozvoljeno samo jednokratno u izuzetnom slučaju kada netko od postojećih socijalnih institucija ne dobije nikakvu pomoć.

U svakom slučaju zabranjeno je:

- nametljivo prosjačenje (tražiti od nekoga da da više, pratiti nekoga),
- agresivno prosjačenje (ponašanje kao npr. odgurivanje, preprečiti nekome put, vući za odeću i slično)
- organizirano prosjačenje (uvet za to je smišljen dogovor među ljudima koji prose) i
- poticati osobu mlađu od 14 godina na prosjačenje ili istu voditi sa sobom prilikom prosjačenja u javnosti.

Za nepoštivanje tih odredbi može se izdati kazna u visini do 700 EUR-a, a novac sakupljen prosjačenjem može zapleniti policija.

1
Drančenje
i
prosjačenje

4

Kažnjivo je odn. zabranjeno:

- preprečiti nekome put
- voditi pse, ako oni prepreče nekome put ili predstavljaju nekome barijeru

Naročita **pravila u javnom saobraćaju:**

U zgradama koje pripadaju Wiener Linien i ÖBB-u je izričito zabranjeno preprečiti puteve za slučaje nesreće i zakrčivanje nadhodnika, pothodnika i prilaza.

§3 WLSG

(Bečki pokrajinski zakon o javnoj bezbednosti)

Policija može zatražiti od pojedinaca da prestanu sa ovakvim ponašanjem ili ih udaljiti sa mesta gde se nalaze:

- ako dosađuju drugim osobama na način kako to ne priliči
- ako na osobe koje se približavaju nekakvoj socijalnoj ili medicinskoj instituciji vrše psihički pritisak, ili
- ako se ometa druge osobe prilikom prilaza ili korištenja neke javne institucije

Takvo ponašanje se može kazniti novčanom kaznom u visini do 700 EUR-a.

5

2
Sedeti na
putu,
preprečiti
nekome
put

Dozvoljeno je okupljanje više osoba u javnosti u svrhu socijalnog druženja ili provođenja slobodnog vremena, sve dok se pri tome ne radi o nekoj javnoj manifestaciji, dok se ne počinjavaju kaznene radnje i ne preprečava put prolaznicima. Javne manifestacije moraju biti najavljene kod policije, a sudelovanje na nekoj manifestaciji koja nije odobrena može biti kažnjivo.

§ 78 StVO (Zakon o regulaciji prometa na cestama) zabranjuje da se prepreči promet pešacima; prilikom stvaranja grupa mora se dakle paziti na to da se ne ometaju prolaznici.

3
Stvaranje
manjih
ili
većih
grupa
u javnosti

6

Telesne ozlede, tuče sa napadom više osoba na pojedince ili na više osoba, pretnje, itd. podležu **Krivičnom zakoniku**. Radnje kojima se druge osobe maltretiraju ili ugrožavaju su **zabranjene**.

Naročito treba obratiti pažnju unutar sredstava **javnog saobraćaja**:

U zgradama i vozilima su zabranjene sve radnje i aktivnosti koje druge osobe opterećuju ili ugrožavaju njihovu sigurnost odn. ometaju odvijanje prometa. Ako neki službenik ili službenica preduzeća javnog saobraćaja izda neki nalog ili zatraže da se nešto uradi, onda se mora tako i postupiti.

4
Nasilje
(napadi
unutar
grupe
i na
prolaznike)

7

Kod verbalnih nesuglasica uvek igraju ulogu intenzitet psovki kao i broj osoba koje to slušaju!

Zabranjeno je:

- Vređanje, izrugivanje
- Psovanje
- Pretiti drugome da će ga se telesno zlostavljati
- Nekome narušiti dobar glas ili ga osramotiti

Ti prekršaji mogu biti kažnjeni već prema njihovom intenzitetu prema Zakonu grada Beča ili Krivičnom zakonu .

Isto tako je zabranjeno predbacivati nekom drugom čoveku da je počinio neko krivično delo, za koje je

- već odlučio kaznu
- mu je kazna (uveliko) oprostena
- mu je kazna umanjena
- će se kazna izreći tek u naredno vreme.

Ako se radi samo o uvredi časti, onda policija neće intervenisati, u tom slučaju možete podneti tužbu na sudu.

Paragraf § 115 Krivičnog zakonika (StGB) kaže za to: „Tko javno ili pred više ljudi psuje, izruguje, telesno zlostavlja ili preti telesnom povredom nekoj drugoj osobi, kaznit će se ... kaznom zatvora u trajanju do tri meseca ili novčanom kaznom u visini do 180 dnevnih zarada.“ Dodatno postoji i paragraf § 81 Zakona o policiji (Sicherheitspolizeigesetzes), koji kaže: „Tko svojim izričito bezobzirnim ponašanjem neopravdano ometa javni red i mir, treba se kazniti novčanom kaznom u visini do 218 EUR-a ....“ Takvo ponašanje može podrazumevati pored verbalnih napada i druge radnje – kao bacanje vreća sa smećem na trotoar, kada netko namerno ostavi više praznih konzervi piva na javnom mestu, itd.

Već prema izboru reči i nameri može se dogoditi da radnja spada u krivičnu radnju pod nazivom „opasna pretnja“ (§ 107 Krivičnog zakonika StGB), kao npr. ako se preti izjavama: „Ubit ću te!“ ili „Polomit ću ti sve kosti!“

6
Agresivne
pretnje
upućene
drugoj
osobi

10

Uriniranje u javnosti

Ovo delo krši javni moral (§ 1 Bečkog pokrajinskog zakona o javnoj bezbednosti WLSG) i prouzročava prljanje ulice/trotoara (§ 92 Zakon o regulaciji prometa na cestama StVO). To može imati za posledicu upravnu kaznu u visini od 700 EUR-a.

Seksualne radnje u javnosti

Pod tim pojmom se podrazumevaju radnje u vezi polnog odnosa (koje su usmerene na polne organe), prvenstveno dakle spolni odnos kao i druge radnje koje se mogu poistovetiti s tim. Bitno je tko je svedok takvih radnji (npr.: deca) i da li one prouzrokuju negodovanje.

Osim toga može se primeniti paragraf § 1 Bečkog pokrajinskog zakona o javnoj bezbednosti WLSG (narušavanje javnog morala).

7
Kazne
za
narušavanje
javnog
čudoređa

11

Deca / Omladina

Konzumacija alkohola i tabaka je dozvoljena od 16. godine života..

Dozvoljeno je konzumiranje alkohola u javnosti i ne podleže kazni.

Pozor:

- Ako se netko namerno napije da bi počinio neku kaznenu radnju (npr. napije se da bi bio hrabriji pred neku tuču), onda je takvo delo u potpunosti kažnjivo.
- Za slučaj ako netko u pijanstvu počini neko kažnjivo delo, bez da ga je pre toga planirao, postoji posebna kazna.

8
Konzumacija
alkohola
i cigareta
u javnim
prostorima

12

Pozor:

U obektima Wiener Linien je zabranjeno konzumiranje alkohola nakon što se prođu rampe za prolaz kao i u svim transportnim sredstvima. Kod ÖBB kao i u svim saobraćajnim sredstvima je zabranjeno čak i „preterano“ konzumiranje alkohola. U zgradama prometnih preduzeća (Wiener Linien i ÖBB) i u svim transportnim sredstvima vredi generalna zabrana pušenja (osim u specijalno označenim prostorima).

Pozor:

Zabranjeno je bacati opuške od cigareta na ulicu i sl.

Dečje igralište

Paragraf § 10 Odredbe za brigu o zelenim površinama zabranjuje pušenje na dečjim igralištima.

13

- Nabavljanje
- Posedovanje
- Prepuštanje / Davanje dalje drugim osobama
- Proizvodnja
- Uvoz/izvoz

opojnih sredstava i psihotropnih substanci je zabranjeno (**Zakon o opojnim sredstvima §§ 27--32**), i to ne samo u javnosti!

9
Droge

14

Što se tiče lične odeće koju nosi pojedinac ili svojstveni miris tela, ne postoje vani na slobodnom prostoru nikakva ograničenja.

Iznimka: Ukoliko se drugim ljudima onemogućí korišćenje javnih obekata (klupe u parku), iz razloga što korišćenje istih nije umesno za očekivati od drugih ljudi.

Iznimka: Svaki organizator neke priredbe, ima pravo čak i kod priredbi na slobodnom prostoru (npr. koncerti), postaviti vlastita pravila kućnog reda. Iz tog razloga mogu organizatori posetiocima zabraniti pristup ili nekome narediti da se udalji sa mesta organizacije priredbe.

Posebna pravila u javnom saobraćaju:

Osobe, od kojih se može očekivati, da će s obzirom na svoj vanjski izgled prouzročiti prljanje obekata ili značiti opasnost za druge goste, ne smiju se zadržavati u vozilima i obektima javnog saobraćaja.

15

10
Vanjština,
odeća,
higijena

Pas leži na trotoaru / Preprečiti nekome put / Plašenje prolaznika i poslovnih ljudi

Mora se obratiti pozor na to da u javnim prostorima pas mora imati ili korpuz za njušku ili mora biti na povodcu. Ako se radi o većim skupinama ljudi, onda psi obavezno moraju nositi korpuz za njušku. U parkovima se psi moraju voditi na povodcu, čak iako imaju korpuz za njušku. Bitno je da vlasnik / vlasnica psa u svakom trenutku može vladati životinjom. Ukoliko se koriste sredstva javnog saobraćaja, onda pas mora biti na povodcu i nositi korpuz za njušku. (također i u obektima Wiener Linien odn. ÖBB).

Pozor:

§ 78 Zakon o regulaciji prometa na cestama (StVO):

Zakrčiti nekome put ili bez razloga se nenadano zaustaviti je zabranjeno i u slučaju kada se vode životinje.

U slučaju da se netko ne pridržava tih pravila može se izreći upravna kazna.

Opsedanje zona za pse

Kada se drugi ljudi primenom sile ili time što im se upućuju opasne pretnje ometaju da koriste zone za pse, može se smatrati da je počinjeno kazneno delo prisile. Pri manjim nesuglasicama može se primeniti Bečki zakon o držanju životinja.

Odstranjivanje psećeg izmeta

Prljanje kolnika, puteva i zelenih površina sa psećim izmetom je zabranjeno. Vlasnik mora odstraniti pseći izmet.

11
Ljudi
i
njihovi
psi
u
javnosti

Prema Zakonu o održavanju čistoće grada Beča § 2 (1) zabranjeno je prljanje puteva i kolnika kao i javno pristupačnih zelenih površina. Kao onečišćenje se smatra ostavljanje bilo kakvih predmeta iza sebe kao i prosipanje tečnosti.

Za prljanje na tim mestima može policija izreći kaznu kao upravnu meru.

12
Prljanje
javnih
prostora

18

Krivično delo oštećenja predmeta prema § 125 **Krivičnog zakonika** počinjava onaj tko tuđu stvar uništi, ošteti, deformiše ili napravi neupotrebljivom (npr.: grafiti).

13
Oštećenje
predmeta

19

Prema **Odredbi o kampiranju** kažnjava se: Naročito rasprostiranje vreća za spavanje kao i šatora izvan mesta za kampovanje. Spavanje u javnom prostoru bez bilo kakve opreme (deke, vreća za spavanje itd.) je dozvoljeno.

Kuće za rušenje / prazne kuće

Neometani ulazak u „zgrade bez vlasnika“ na vlastiti rizik ne znači kršenje bilo kakvih kaznenih ili upravnih zakona. Budući da takvih obekata tako reći i nema, zakonodavac poznaje za „opsedanje“ takvih kuća hrpu propisa: bespravan ulaz, provala, ometanje poseda – samo da neke nabrojimo.

Nadalje igra ulogu i vlasnik/vlasnica nekog objekta:

Manifestacijom volje vlasnika/vlasnice (uglavnom time da se zatraži da se napusti kuća) izražava on/ona svoje pravo. Obično se istovremeno traži da se „vrati u prvobitno stanje“. Prilikom „primene sile za ulazak u kuću“ (npr. pomoću metalne šipke) itd. može se pored toga raditi o krivičnom delu narušavanja nepovredivosti vlastitog doma.

Ako se na javnom prostoru ne stvara preterana buka ili galama, onda se takvo ponašanje ne može okarakterisati kao neprimereno, barem ne preko dana ili kada ionako postoji buka sa ulice. Buka je neprimerno glasna, ako netko podizanjem buke krši normalna pravila zajedničkog života, to znači ponaša se na način da nema obzira prema nikome, koji je dužan da se pruži prema sredini i ljudima s kojima se živi. Neprimereno stvaranje buke koja smeta može biti kažnjivo prema **WLSG § 1 st. 1 Z 2 Bečkog pokrajinskog zakona o javnoj bezbednosti**. Kao merilo vredi osećaj za buku prosečnog čoveka, ne naročito osetljivog čoveka. Uputa: Stvaranje buke, korišćenje aparata koji proizvode buku i muziciranje je u zgradama i vozilima ÖBB-a i Wiener Linien zabranjeno.

15
Reguliranje
buke

22

U obektima ÖBB-a i Wiener Linien je rasparčavanje informativnih materijala i sprovođenje anketa dozvoljeno samo nakon što se dobije odobrenje od dotičnog preduzeća.

16
Sprovođenje
anketa,
podela
informativnog
materijala

23

Osoba se može udaljiti sa nekog mesta ako se ona:

- Ponaša agresivno prema drugima
- Pravi buku, glasno viče, maltretira druge
- Stvara prljavštinu
- Agresivno se obraća drugim osobama
- Agresivno hrče
- Urinira u javnosti
- Ili ako blokira ulaz u poslovni prostor, ulaz u javne institucije ili pokretne stepenice

Osoba će se tek onda udaljiti kada nijedno drugo sredstvo nije pomoglo da se prestane sa takvim ponašanjem (npr opomena, izricanje zahteva, itd.)

Nadalje вреди:

Ako se netko protivi merama prisile da se udalji sa mesta ili u roku od dvanaest časova ponovo dođe na udaljenost od 150 metara u okrug mesta sa kojega je bio udaljen, bez opravdanog razloga, (...), bit će kažnjen novčanom kaznom do 700 EUR.

24

Pojedinci neće biti udaljeni u sledećim situacijama:

- Bolest (npr. napad slabosti i kao posledica toga se ometaju prolaznici)
- Alkoholizirano stanje bez povrede zakona (npr. manje grupe ljudi sede ili stoje zajedno bez da ometaju druge ljude, piju alkohol I izabavljaju se)
- Žive diskusije (bez konflikta) u javnosti.

25

17
Moguća
posledica –
udaljavanje
sa
mesta

Objašnjenja:

WLSG = Bečki pokrajinski zakon o zaštiti

StVO = Zakon o javnim cestama

ABGB = Opći građanski zakonik

SMG = Zakon o opojnim sredstvima

StGB = Kazneni zakonik

Impresum:

Suchthilfe Wien gemeinnützige GmbH
Gumpendorfer Gürtel 8
1060 Wien
office@suchthilfe.at
www.suchthilfe.at

Uz potporu:
OR Mag. Erath
(policijski komisarijat Margareten)

Sucht- und Drogenkoordination Wien GmbH
ÖBB
Wiener Linien

Bundespolizeidirektion Wien
Sicherheits- und Verkehrspolizeiliche Abteilung

Grafičko oblikovanje:
Bernhard Faiss (MA)

Izdato u Maju 2012, moguće promene

suchthilfe
wien

StoDt+Wien

Izdavač:
Suchthilfe Wien gemeinnützige
GmbH
Gumpendorfer Gürtel 8
1060 Wien
office@suchthilfe.at
www.suchthilfe.at

Ovu knjižicu Vam je uručio